Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 20. septembra 2017*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Životné prostredie – Elektrická energia veterného pôvodu – Smernica 2009/28/ES – Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov – Článok 2 druhý odsek písm. k) – Systém podpory – Článok 13 ods. 1 druhý pododsek písm. e) – Správne poplatky – Smernica 2008/118/ES – Všeobecný systém spotrebných daní – Článok 1 ods. 2 – Iné nepriame dane na osobitné účely – Smernica 2003/96/ES – Zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny – Článok 4 – Minimálne sadzby zdaňovania energie – Poplatok uplatňovaný na veterné elektrárne určené na výrobu elektrickej energie“

V spojených veciach C-215/16, C-216/16, C-220/16 a C-221/16,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Vyšší súd Kastília-La Mancha, Španielsko) z 12. apríla 2016 (C-215/16 a C-216/16), z 8. apríla 2016 (C-220/16) a z 11 apríla 2016 (C-221/16) a doručené Súdnemu dvoru 18. apríla 2016 (C-215/16 a C-216/16) a 20. apríla 2016 (C-220/16 a C-221/16), ktoré súvisia s konaniami:

Elecdey Carcelen SA (C-215/16),

Energías Eólicas de Cuenca SA (C-216/16),

Iberenova Promociones SAU (C-220/16),

Iberdrola Renovables Castilla La Mancha SA (C-221/16)

proti

Comunidad Autónoma de Castilla-La Mancha,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predsedníčka prvej komory R. Silva de Lapuerta, sudcovia E. Regan (spravodajca), J.-C. Bonichot, C. G. Fernlund a S. Rodin,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: L. Carrasco Marco, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 29. marca 2017,

* Jazyk konania: španielčina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Elecdey Carcelen SA, v zastúpení: R. Fiestas Hummler, abogado,

– Energías Eólicas de Cuenca SA, v zastúpení: J. Ruiz Calzado, L. M. Cazorla Prieto a J. Domínguez Pérez, abogados,

– Iberenova Promociones SAU a Iberdrola Renovables Castilla La Mancha SA, v zastúpení: J. M. Rodríguez Cárcamo a C. Jiménez Jiménez, abogados,

– Comunidad Autónoma de Castilla-La Mancha, v zastúpení: A. Quereda Tapia, splnomocnený zástupca,

– španielska vláda, v zastúpení: V. Ester Casas, splnomocnená zástupkyňa,

– Európska komisia, v zastúpení: K. Talabér-Ritz, F. Tomat a P. Arenas Naon, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 1. júna 2017,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrhy na začatie prejudiciálnych konaní sa týkajú výkladu článku 4 smernice Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny (Ú. v. EÚ L 283, 2003, s. 51; Mim. vyd. 09/001, s. 405), článku 1 ods. 2 smernice Rady 2008/118/ES zo 16. decembra 2008 o všeobecnom systéme spotrebných daní a o zrušení smernice 92/12/EHS (Ú. v. EÚ L 9, 2009, s. 12) a článku 2 druhého odseku písm. k), ako aj článku 13 ods. 1 druhého pododseku písm. e) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES (Ú. v. EÚ L 140, 2009, s. 16).

2 Tieto návrhy boli predložené v sporoch medzi spoločnosťami Elecdey Carcelen SA, Energías Eólicas de Cuenca SA, Iberenova Promociones SAU a Iberdrola Renovables Castilla La Mancha SA na jednej strane a Comunidad Autónoma de Castilla-La Mancha (Autonómne spoločenstvo Kastília-La Mancha, Španielsko) na druhej strane vo veci zaplatenia poplatku zaťažujúceho veterné elektrárne určené na výrobu elektrickej energie.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2003/96

3 Článok 1 smernice 2003/96 stanovuje:

„Členské štáty zdaňujú energetické výrobky a elektrinu v súlade s touto smernicou.“

4 Článok 2 ods. 1 tejto smernice zavádza zoznam výrobkov spadajúcich pod pojem „energetické výrobky“ v zmysle uvedenej smernice.

5 Článok 2 ods. 2 tejto smernice spresňuje, že smernica sa uplatňuje tiež na elektrinu, na ktorú sa vzťahuje číselný znak KN 2716.

6 Podľa článku 4 smernice 2003/96:

„1. Úrovne zdaňovania, ktoré členské štáty uplatňujú na energetické výrobky a elektrinu vymenované v článku 2 nemôžu byť nižšie ako minimálne úrovne zdaňovania predpísané touto smernicou.

2. Na účely tejto smernice je ‚úroveň zdaňovania' celková záťaž uložená ohľadom všetkých nepriamych daní (okrem [dane z priadnej hodnoty (DPH)]) vypočítavaná priamo alebo nepriamo z množstva energetických výrobkov a elektriny v čase uvoľnenia na spotrebu."

Smernica 2008/118

7 Článok 1 smernice 2008/118 stanovuje:

„1. Táto smernica stanovuje všeobecný systém spotrebných daní, ktoré sa priamo alebo nepriamo uplatňujú pri spotrebe nasledujúcich tovarov, ďalej len ‚tovar podliehajúci spotrebnej dani':

a) energetické výrobky a elektrina upravené smernicou [2003/96];

…

2. Členské štáty môžu na osobitné účely vyrubiť ďalšie nepriame dane na tovar podliehajúci spotrebnej dani za predpokladu, že tieto dane sú v súlade s pravidlami Spoločenstva pre zdaňovanie uplatniteľnými na spotrebnú daň alebo daň z pridanej hodnoty [DPH], pokiaľ ide o stanovenie daňového základu, výpočet dane, vznik daňovej povinnosti a kontrolu dane, pričom medzi tieto pravidlá nepatria ustanovenia o oslobodení od spotrebnej dane.

…"

Smernica 2009/28

8 Článok 1 smernice 2009/28 s názvom „Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti" stanovuje:

„Touto smernicou sa ustanovuje spoločný rámec presadzovania energie z obnoviteľných zdrojov energie. Stanovujú sa v nej záväzné národné ciele pre celkový podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie na hrubej konečnej energetickej spotrebe a pre podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie v doprave. …"

9 Článok 2 tejto smernice s názvom „Vymedzenie pojmov" vo svojom druhom odseku písm. k) uvádza:

„…

k) ‚systém podpory' je akýkoľvek nástroj, systém alebo mechanizmus, ktorý uplatňuje členský štát alebo skupina členských štátov a ktorý podporuje využívanie energie z obnoviteľných zdrojov energie znížením nákladov na túto energiu, zvýšením ceny, za ktorú sa môže predávať, alebo zvýšením nakúpeného objemu takejto energie prostredníctvom povinnosti využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie alebo inak; toto okrem iného zahŕňa aj investičnú pomoc, oslobodenie od dane alebo zníženie dane, vrátenie dane, systémy podpory povinnosti využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie vrátane systémov využívajúcich ‚zelené' certifikáty a systémy priamej podpory cien vrátane výkupných sadzieb a vyplácania prémií."

10 Článok 3 uvedenej smernice s názvom „Záväzné národné celkové ciele a opatrenia pre využívanie energie z obnoviteľných zdrojov energie“ stanovuje:

„1. Každý členský štát zabezpečí, aby podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie vypočítaný v súlade s článkami 5 až 11 na hrubej konečnej energetickej spotrebe v roku 2020 predstavoval aspoň jeho národný celkový cieľ týkajúci sa podielu energie z obnoviteľných zdrojov energie v danom roku uvedený v treťom stĺpci tabuľky v časti A prílohy I. Tieto záväzné národné celkové ciele sú v súlade s cieľom aspoň 20 % podielu energie z obnoviteľných zdrojov energie na hrubej konečnej energetickej spotrebe Spoločenstva v roku 2020. Na uľahčenie dosiahnutia cieľov stanovených v tomto článku každý členský štát podporuje a presadzuje energetickú efektívnosť a úspory energie.

…

2. Členské štáty prijmú účinné opatrenia určené na zabezpečenie toho, aby sa podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie rovnal podielu uvedenému v orientačnej trajektórii uvedenej v časti B prílohy I alebo aby bol vyšší.

3. Členské štáty môžu na dosiahnutie cieľov uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku využiť okrem iného tieto opatrenia:

a) systémy podpory;

…“

11 Článok 13 tejto smernice s názvom „Administratívne postupy a predpisy“ stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby akékoľvek vnútroštátne predpisy vzťahujúce sa na postupy schvaľovania a vydávania osvedčení a povolení, ktoré sa uplatňujú vo vzťahu k zariadeniam a súvisiacim infraštruktúram prenosových a distribučných sústav na výrobu elektriny a tepla alebo chladu z obnoviteľných zdrojov energie a na procesy premeny biomasy na biopalivá alebo na iné energetické produkty, boli primerané a nevyhnutné.

Členské štáty prijmú najmä vhodné opatrenia na zabezpečenie toho, aby:

…

e) správne poplatky, ktoré majú zaplatiť spotrebitelia, projektanti, architekti, stavbári, ako aj dodávatelia a inštalatéri vybavenia a systémov, boli transparentné a súviseli s nákladmi. …

…“

12 Príloha I smernice 2009/28 s názvom „Národné celkové ciele pre podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie na hrubej konečnej energetickej spotrebe v roku 2020“ vo svojej časti A stanovuje národné celkové ciele členských štátov, vrátane Španielskeho kráľovstva, ktorý má v uvedenom roku dosiahnuť 20 %. Časť B tejto prílohy sa týka orientačnej trajektórie uvedenej v článku 3 ods. 2 uvedenej smernice.

Španielske právo

13 Článok 4 ley 9/2011, por la que se crean el canon eólico y el fondo para el desarrollo tecnológico de las energías renovables y el uso racional de la energía en Castilla-La Mancha (zákon č. 9/2011, ktorým sa zavádza poplatok za veternú energiu a vytvára sa fond technologického rozvoja obnoviteľnej energie a rozumného využívania energie v Kastílii-La Mancha) z 21. marca 2011 (BOE č. 105 z 3. mája 2011), stanovuje:

„1. Zdaniteľnou udalosťou zakladajúcou povinnosť platiť poplatok za veternú energiu je spôsobenie dôsledkov a nepriaznivých vplyvov na životné prostredie a na územie v dôsledku výstavby veterných generátorov určených na výrobu elektrickej energie vo veterných elektrárňach na území Autonómneho spoločenstva Kastília-La Mancha.

…

3. Zdaniteľná udalosť zakladajúca poplatkovú povinnosť vznikne aj v prípade, ak vlastník veterných generátorov nie je držiteľom správneho povolenia na výstavbu veternej elektrárne.“

14 Článok 6 zákona č. 9/2011 s názvom „Zdaniteľné osoby“ stanovuje:

„1. Zdaniteľnými osobami povinnými platiť poplatok sú fyzické alebo právnické osoby…, nech už vznikli na akomkoľvek základe, ktoré prevádzkujú veternú elektráreň alebo zariadenia na výrobu veternej energie bez ohľadu na to, či sú držiteľmi správneho povolenia na výstavbu veternej elektrárne.

Pokiaľ nie je preukázaný opak, predpokladá sa, že prevádzku veternej elektrárne uskutočňuje osoba alebo subjekt, ktorý je držiteľom správneho povolenia na príslušnú výstavbu.

…“

15 Článok 7 zákona č. 9/2011 s názvom „Vymeriavací základ“ znie:

„1. Vymeriavacím základom poplatku je súčet jednotiek veterných generátorov, ktoré sa nachádzajú vo veternej elektrárni nachádzajúcej sa na území Autonómneho spoločenstva Kastília-La Mancha.

…“

16 Článok 8 zákona č. 9/2011 s názvom „Daňové sadzby a výška poplatku“ stanovuje:

„1. Výška poplatku sa určí uplatnením nasledujúcich štvrťročných sadzieb poplatku na vymeriavací základ poplatku:

– vo veterných elektrárňach, v ktorých sa nachádzajú najviac dva veterné generátory: 0 eur za každú jednotku veterného generátora,

– vo veterných elektrárňach, v ktorých sa nachádza tri až sedem veterných generátorov: 489 eur za každú jednotku veterného generátora,

– vo veterných elektrárňach, v ktorých sa nachádza 8 až 15 veterných generátorov: 871 eur za každú jednotku veterného generátora,

– vo veterných elektrárňach, v ktorých sa nachádza viac ako 15 veterných generátorov:
  a) ak je počet veterných generátorov rovný alebo nižší ako inštalovaný výkon elektrárne meraný v megawattoch: 1 233 eur za každú jednotku veterného generátora;

b) ak je počet veterných generátorov vyšší ako inštalovaný výkon elektrárne meraný v megawattoch: 1 275 eur za každú jednotku veterného generátora.

…“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

17 Žalobkyne vo veciach samých na území Autonómneho spoločenstva Kastília-La Mancha prevádzkujú veterné elektrárne určené na výrobu elektrickej energie.

18 Tieto žalobkyne po zaplatení poplatku stanoveného zákonom č. 9/2011 za zdaňovacie obdobie rokov 2011 a 2012, domnievajúc sa, že daný poplatok odporuje ústave a nie je v súlade s právom Únie, požiadali príslušné vnútroštátne orgány o opravu nimi podaných priznaní týkajúcich sa poplatku, ako aj o vrátenie zaplatených súm.

19 Keďže žiadosti boli zamietnuté, každá z uvedených žalobkýň podala žalobu na Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Vyšší súd Kastília-La Mancha, Španielsko).

20 Najprv sa tento súd pýta, či je taký poplatok, aký je upravený v zákone č. 9/2011, v súlade s cieľom sledovaným smernicou 2009/28, keďže cieľom danej smernice je podporovať a zvyšovať spotrebu energie z obnoviteľných zdrojov energie tým, že predovšetkým umožní členským štátom využívanie „systému podpory“, ktorý je definovaný v článku 2 druhom odseku písm. k) tejto smernice. Navyše takýto poplatok, ktorý sa platí popri iných všeobecných a osobitných daniach vyberaných pri výrobe energie, by mohol zmariť dosiahnutie záväzných národných celkových cieľov uvedených v článku 3 ods. 1 až 3 uvedenej smernice v spojení s prílohou I tejto smernice v súvislosti s podielom energie z obnoviteľných zdrojov energie v roku 2020, ktorý bol v prípade Španielskeho kráľovstva stanovený na 20 %. Uvedený súd sa zároveň pýta, do akej miery takýto poplatok predstavuje poplatok zlučiteľný s článkom 13 ods. 1 druhým pododsekom písm. e) tejto smernice, pokiaľ toto ustanovenie striktne ohraničuje možnosť členských štátov vyberať „správne poplatky“.

21 Následne vnútroštátny súd pochybuje o tom, či uvedený poplatok je v súlade s článkom 1 ods. 2 smernice 2008/118 vykladaným so zreteľom na rozsudok z 27. februára 2014, Transportes Jordi Besora (C-82/12, EU:C:2014:108), keďže táto daň nemá špecifický účel, ale má verejným orgánom zabezpečiť dodatočné príjmy do rozpočtu.

22 Napokon sa tento súd pýta, či predmetný poplatok je v súlade s článkom 4 ods. 1 smernice 2003/96, keď zvýšením daňového zaťaženia vyplývajúceho zo všetkých nepriamych daní platených v Španielsku môže daný poplatok v tomto členskom štáte zapríčiniť, že úroveň zdanenia prekročí minimálnu úroveň stanovenú v tomto ustanovení, a v dôsledku toho môže viesť k narušeniu hospodárskej súťaže medzi členskými štátmi.

23 Za týchto podmienok Tribunal Superior de Justicia de Madrid (Vyšší súd Kastília-La Mancha) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Ak sú ‚systémy podpory‘, ktoré sú vymedzené v článku 2 písm. k) smernice [2009/28] a ku ktorým patria daňové stimuly spočívajúce v znížení dane, oslobodení od dane a vrátení dane, vytvorené ako nástroje určené na dosiahnutie cieľov týkajúcich sa spotreby energie z obnoviteľných zdrojov energie stanovených v uvedenej smernici, má sa vychádzať z toho, že spomenuté stimuly alebo opatrenia majú povinný charakter, sú záväzné pre členské štáty a majú priamy účinok, pričom dotknutí jednotlivci sa na ne môžu odvolávať a uplatňovať ich v konaní na akomkoľvek orgáne verejnej moci, súdnom orgáne alebo správnom orgáne?

2. Ak sú medzi ‚systémami podpory' spomenutými v predchádzajúcej otázke vymenované daňové stimulačné opatrenia spočívajúce v znížení dane, oslobodení od dane a vrátení dane, pričom je použité slovné spojenie ‚okrem iného', má sa vychádzať z toho, že medzi tieto stimuly patrí aj neuplatnenie dane, teda zákaz akéhokoľvek špecifického a osobitného odvodu popri všeobecných daniach, ktoré sa vyberajú z ekonomickej činnosti a výroby elektrickej energie, vzťahujúceho sa na energiu z obnoviteľných zdrojov energie? Má sa tiež vychádzať z toho, že vyššie uvedený všeobecný zákaz zahŕňa aj zákaz týkajúci sa súbehu, dvojitého zdanenia alebo prekrývania sa viacerých všeobecných alebo osobitných daní, ktoré sa vzťahujú na rôzne fázy výroby energie z obnoviteľných zdrojov energie a vyberajú sa na základe tej istej zdaniteľnej udalosti zakladajúcej daňovú povinnosť zaplatiť predmetný poplatok za veternú energiu?

3. V prípade, ak bude odpoveď na predchádzajúcu otázku záporná a ak sa konštatuje, že energia z obnoviteľných zdrojov energie môže byť predmetom dane, má sa pojem ‚osobitné účely' uvedený v článku 1 ods. 2 smernice [2008/118] vykladať v tom zmysle, že cieľ dane musí byť výlučný a že navyše daň, ktorá sa vyberá z energie z obnoviteľných zdrojov energie, musí mať z hľadiska svojej štruktúry skutočnú nedaňovú povahu, a nielen rozpočtovú povahu alebo povahu plnenia, ktoré slúži k získaniu daňového príjmu?

4. Má sa podľa článku 4 smernice [2003/96], ktorý v súvislosti s úrovňami zdaňovania, ktoré členské štáty majú uplatňovať na energetické výrobky a elektrinu, vychádza z minimálnych úrovní zdaňovania predpísaných touto smernicou, ktoré sa chápu ako súčet všetkých priamych a nepriamych daní vyberaných z týchto výrobkov v čase ich uvoľnenia na spotrebu, vychádzať z toho, že uvedený súčet musí viesť k vylúčeniu z úrovne zdaňovania vyžadovanej [uvedenou] smernicou tých vnútroštátnych daní, ktoré nemajú skutočnú nedaňovú povahu, a to tak z hľadiska ich štruktúry, ako aj z hľadiska ich osobitného účelu, vykladaného podľa odpovede na predchádzajúcu otázku?

5. Je pojem ‚poplatok' použitý v článku 13 ods. 1 písm. e) smernice [2009/28] autonómnym pojmom práva [Únie], ktorý sa má vykladať v širšom zmysle, a to tak, že zahŕňa pojem daň vo všeobecnosti a je tiež jeho synonymom?

6. V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku môžu poplatky, ktoré majú zaplatiť spotrebitelia, uvedené v spomenutom článku 13 ods. 1 písm. e) smernice [2009/28], zahŕňať len tie odvody alebo dane, ktorých cieľom je prípadne kompenzovať škody spôsobené vplyvom [veterných elektrární] na životné prostredie a napraviť vybratou sumou škody súvisiace s takým nepriaznivým vplyvom alebo dôsledkami, ale nie tie dane alebo plnenia, ktoré sa vyberajú z energie, ktorá nespôsobuje znečistenie, a plnia predovšetkým rozpočtový účel alebo účel spočívajúci v zabezpečení daňového príjmu?“

24 Uznesením predsedu Súdneho dvora zo 6. júna 2016 boli veci C-215/16, C-216/16, C-220/16 a C-221/16 spojené na účely písomnej a ústnej časti konania, ako aj rozsudku.

O prejudiciálnych otázkach

O výklade smernice 2009/28

25 Svojou prvou, druhou, piatou a šiestou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má smernica 2009/28, najmä jej článok 2 druhý odsek písm. k) a článok 13 ods. 1 druhý pododsek písm. e), vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá upravuje výber poplatku z veterných elektrární určených na výrobu elektrickej energie.

26 V tejto súvislosti treba uviesť, že cieľom smernice 2009/28, ako vyplýva z jej článku 1, je stanoviť spoločný rámec presadzovania výroby energie z obnoviteľných zdrojov energie predovšetkým stanovením záväzných národných cieľov pre celkový podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie na hrubej konečnej energetickej spotrebe.

27 Preto členské štáty majú podľa článku 3 ods. 1 smernice 2009/28 povinnosť zabezpečiť, aby podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie na hrubej konečnej energetickej spotrebe v roku 2020 predstavoval aspoň jeho národný celkový cieľ, uvedený v prílohe I časti A tejto smernice, ktorý musí byť v súlade s cieľom, ktorý spočíva v dosiahnutí podielu energie z obnoviteľných zdrojov aspoň vo výške 20 %.

28 Navyše podľa článku 3 ods. 2 uvedenej smernice členské štáty sú povinné prijať účinné opatrenia určené na zabezpečenie toho, aby sa ich podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie rovnal podielu uvedenému v „orientačnej trajektórii“ uvedenej v časti B prílohy I tejto smernice.

29 Podľa článku 3 ods. 3 smernice 2009/28 členské štáty môžu na dosiahnutie týchto cieľov uplatniť „systémy podpory“ v zmysle článku 2 druhého odseku písm. k) tejto smernice a z tohto dôvodu priznať najmä investičnú pomoc, oslobodenie od dane alebo zníženie dane a vrátenie dane, alebo aj uložiť povinnosť využívať energiu z obnoviteľných zdrojov energie.

30 Treba však konštatovať, že žiadne z týchto ustanovení nezakazuje členským štátom uložiť taký poplatok, o aký ide vo veci samej, ktorý zaťažuje veterné elektrárne slúžiace na výrobu elektrickej energie.

31 Ako vyplýva zo samotného znenia článku 3 ods. 3 smernice 2009/28, a predovšetkým z výrazu „môžu“, členské štáty vôbec nie sú povinné na účely podpory využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie zaviesť systémy podpory, a ak sa rozhodnú zaviesť takéto systémy podpory, nemusia im dať podobu oslobodení od dane alebo znížení dane.

32 Členské štáty disponujú širokou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o opatrenia, ktoré považujú za primerané na dosiahnutie záväzných národných celkových cieľov stanovených v článku 3 ods. 1 a 2 smernice 2009/28 v spojení s prílohou I tejto smernice.

33 Preto možnosť členských štátov zaviesť systémy podpory určené na podporu využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie, prípadne formou oslobodení od dane alebo znížení dane, stanovená v článku 3 ods. 3 smernice 2009/28, neznamená, že tieto štáty nemôžu zdaniť podniky rozvíjajúce takéto zdroje energie, najmä veterné elektrárne slúžiace na výrobu elektrickej energie.

34 Článok 13 ods. 1 druhý pododsek písm. e) smernice 2009/28, ktorý takisto uvádza vnútroštátny súd, nie je prekážkou stanovenia takého poplatku, o aký ide vo veci samej.

35 V tejto súvislosti stačí konštatovať, že toto ustanovenie na účely zabezpečenia primeraných a potrebných postupov schvaľovania a vydávania osvedčení a povolení vzťahujúcich sa najmä na zariadenia na výrobu z obnoviteľných zdrojov energie iba stanovuje, aby „správne poplatky“, ktoré majú zaplatiť „spotrebitelia, projektanti, architekti, stavbári, ako aj dodávatelia a inštalatéri vybavenia a systémov, boli transparentné a súviseli s nákladmi“.

36 Zo samotného znenia tohto ustanovenia jasne vyplýva, že cieľom uvedeného ustanovenia je len ohraničiť výšku zaťaženia dotknutých užívateľov nákladmi súvisiacimi s poskytovaním služieb v rámci určitých správnych postupov a že jeho cieľom teda nie je zakázať členským štátom zavedenie takých poplatkov, o aké ide vo veci samej.

37 Z uvedeného vyplýva, že ani článok 3 ods. 1 až 3 smernice 2009/28 v spojení s článkom 2 druhým odsekom písm. k) a prílohou I tejto smernice, ani článok 13 ods. 1 druhý pododsek písm. e) tejto smernice nezakazujú členským štátom uložiť taký poplatok, o aký ide vo veci samej, ktorý zaťažuje veterné elektrárne slúžiace na výrobu elektrickej energie.

38 Zvyšovanie využívania obnoviteľných zdrojov energie na výrobu elektrickej energie zaiste predstavuje jeden z dôležitých prvkov balíka opatrení potrebných na zníženie emisií skleníkových plynov, ktoré sú jednou z hlavných príčin klimatických zmien, proti ktorým sa zaviazali bojovať Európska únia a jej členské štáty, a na dodržiavanie Kjótskeho protokolu k rámcovej zmluve Organizácie Spojených národov o zmene klímy. Takéto zvyšovanie slúži aj na ochranu zdravia a života ľudí a zvierat, ako aj na ochranu rastlín, ktoré predstavujú dôvody všeobecného záujmu uvedené v článku 36 ZFEÚ. Okrem toho z článku 194 ods. 1 písm. c) ZFEÚ vyplýva, že rozvoj obnoviteľných zdrojov energie je jedným z cieľov, ktorými sa má riadiť politika Únie v oblasti energetiky (rozsudok z 1. júla 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, body 78 až 81).

39 Nemožno však vylúčiť, že taký poplatok, o aký ide vo veci samej, môže urobiť výrobu a využívanie veternej energie menej atraktívnym, ako aj ohroziť jej rozvoj.

40 Ak by sa však pripustilo, že tento poplatok – bez ohľadu na jeho regionálny rozsah a skutočnosť, že sa týka len jedného obnoviteľného zdroja energie – môže dotknutý členský štát zaviesť bez toho, aby dodržal záväzný národný celkový cieľ stanovený v prílohe I A smernice 2009/28, viedlo by to nanajvýš k porušeniu povinností vyplývajúcich tomuto členskému štátu z tejto smernice bez toho, aby zavedenie takéhoto poplatku mohlo byť samo osebe považované za nezlučiteľné s uvedenou smernicou, pretože členské štáty, ako už bolo uvedené v bode 32 tohto rozsudku, v rámci dosahovania uvedeného cieľa disponujú voľnou úvahou s výhradou dodržania základných slobôd zaručených Zmluvou o FEÚ.

41 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na prvú, druhú, piatu a šiestu otázku odpovedať tak, že smernica 2009/28, najmä článok 2 druhý odsek písm. k) a článok 13 ods. 1 druhý pododsek písm. e) tejto smernice, sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá upravuje výber poplatku zaťažujúceho veterné elektrárne určené na výrobu elektrickej energie.

O výklade smernice 2003/96

42 Svojou štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 4 smernice 2003/96 vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá upravuje výber poplatku z veterných elektrární určených na výrobu elektrickej energie.

43 Táto otázka teda vychádza z predpokladu, že smernica 2003/96, ktorej článok 4 ods. 1 stanovuje, že členské štáty nemôžu na energetické výrobky a elektrinu uvedené v článku 2 tejto smernice uplatňovať nižšie úrovne zdaňovania, než sú minimálne úrovne zdaňovania stanovené uvedenou smernicou, sa *ratione materiae* uplatní na vec samu.

44 Podľa článku 1 smernice 2003/96 sa pôsobnosť tejto smernice obmedzuje na zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny, ako sú definované v článku 2 ods. 1 a 2 tejto smernice (pozri rozsudok z 1. októbra 2015, OKG, C-606/13, EU:C:2015:636, bod 24).

45 Za týchto podmienok treba najprv overiť, či taký poplatok, o aký ide vo veci samej, zdaňuje „energetické výrobky“ alebo „elektrinu“ v zmysle týchto ustanovení, a tým spadá do pôsobnosti smernice 2003/96.

46 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 2 ods. 1 smernice 2003/96 definuje pojem „energetické výrobky“ používaný na účely tejto smernice tak, že taxatívne uvádza zoznam výrobkov, na ktoré sa vzťahuje definícia tohto pojmu, a to odkazom na číselné znaky kombinovanej nomenklatúry (rozsudky zo 4. júna 2015, Kernkraftwerke Lippe-Ems, C-5/14, EU:C:2015:354, bod 47, a z 1. októbra 2015, OKG, C-606/13, EU:C:2015:636, bod 26).

47 Je nesporné, že veterné elektrárne dotknuté vo veci samej nepoužívajú na nimi vyrábanú elektrickú energiu žiaden z energetických výrobkov uvedených v tomto zozname.

48 Naopak nie je sporné, že tieto veterné elektrárne vyrábajú „elektrinu“ v zmysle článku 2 ods. 2 smernice 2003/96.

49 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu však vyplýva, že poplatok dotknutý vo veci samej, ktorý zaťažuje tieto veterné elektrárne, sa nevypočítava, ako uviedla generálna advokátka v bodoch 59 a 60 svojich návrhov, podľa nimi vyrobenej elektriny alebo na základe ich teoretickej výkonnosti, ale predstavuje paušálnu štvrťročnú sumu, ktorá sa mení v závislosti od veľkosti veterného parku, na ktorom je vybudované veterné zariadenie, a pri parkoch s viac ako 15 veternými zariadeniami aj v závislosti od výkonu daného veterného zariadenia, pričom výška poplatku je vyššia vtedy, keď veterné zariadenie má menší výkon. Okrem toho tento poplatok je splatný na základe samotnej skutočnosti, že subjekt je vlastníkom veternej elektrárne alebo držiteľom správneho povolenia, hoci sa daná elektráreň neprevádzkuje a bez ohľadu na to, či sa predáva elektrina veterného pôvodu.

50 Okrem toho poplatok dotknutý vo veci samej neplatia spotrebitelia elektriny a daný poplatok nesúvisí so spotrebou elektriny. Navyše, aj keď nemožno vylúčiť, že výška tohto poplatku bude započítaná do ceny elektriny predávanej spotrebiteľom, nie je vzhľadom na osobitnú povahu tohto výrobku možné z neho určiť jej pôvod a v dôsledku toho identifikovať tú jej časť, ktorú vyprodukovali veterné elektrárne podliehajúce uvedenému poplatku, a z tohto dôvodu je vylúčené ju fakturovať tomuto spotrebiteľovi formou transparentnej cenovej prirážky.

51 Preto neexistuje žiadna súvislosť medzi daňovou okolnosťou zakladajúcou vznik predmetného poplatku na jednej strane a skutočnou výrobou elektriny veternými elektrárňami a tým menej spotrebou elektriny vyrobenou týmito elektrárňami na druhej strane (pozri analogicky rozsudky z 10. júna 1999, Braathens, C-346/97, EU:C:1999:291, body 22 a 23; zo 4. júna 2015, Kernkraftwerke Lippe-Ems, C-5/14, EU:C:2015:354, body 61 až 65, ako aj z 1. októbra 2015, OKG, C-606/13, EU:C:2015:636, body 31 až 35).

52 Z toho vyplýva, že taký poplatok, o aký ide vo veci samej, nezdaňuje elektrinu v zmysle smernice 2003/96.

53 Z tohto dôvodu taký poplatok, o aký ide vo veci samej, ktorý zaťažuje veterné elektrárne určené na výrobu elektrickej energie, nespadá do pôsobnosti tejto smernice, ktorá je definovaná v článku 1 a v článku 2 ods. 1 a 2 tejto smernice.

54 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na štvrtú otázku odpovedať, že článok 4 smernice 2003/96 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá upravuje výber poplatku zaťažujúceho veterné elektrárne určené na výrobu elektrickej energie, keďže takýto poplatok nezdaňuje energetické výrobky alebo elektrinu v zmysle článku 1 a článku 2 ods. 1 a 2 tejto smernice a v dôsledku toho nespadá do jej pôsobnosti.

O výklade smernice 2008/118

55 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či sa má článok 1 ods. 2 smernice 2008/118 vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá upravuje výber poplatku zaťažujúceho veterné elektrárne určené na výrobu elektrickej energie.

56 Treba uviesť, že smernica 2008/118 podľa jej článku 1 ods. 1 stanovuje všeobecný systém spotrebných daní, ktoré sa priamo alebo nepriamo uplatňujú na spotrebu tovarov uvedených v tomto ustanovení, medzi ktoré patria okrem iného „energetické výrobky a elektrina upravené smernicou 2003/96“ uvedené v tomto článku 1 ods. 1 písm. a).

57 Okrem toho podľa článku 1 ods. 2 tejto smernice tovar podliehajúci tejto spotrebnej dani môže podliehať aj inej nepriamej dani, než je spotrebná daň zavedená touto smernicou, ale len v prípade, ak na jednej strane je táto daň vyrubená na osobitný účel alebo viaceré osobitné účely a ak na druhej strane je v súlade s pravidlami Únie pre zdaňovanie uplatniteľnými na spotrebnú daň alebo DPH, ktoré sa týkajú stanovenia daňového základu, výpočtu dane, vzniku daňovej povinnosti a kontroly dane, pričom medzi tieto pravidlá nepatria ustanovenia o oslobodení od spotrebnej dane (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. marca 2015, Statoil Fuel & Retail, C-553/13, EU:C:2015:149, bod 35).

58 Ako už konštatoval Súdny dvor, toto ustanovenie, ktoré sleduje zohľadnenie rôznorodosti daňových tradícií členských štátov v danej oblasti a častého využívania nepriamych daní na vykonanie nerozpočtových politík, umožňuje členským štátom zaviesť popri minimálnej spotrebnej dani ďalšie nepriame dane sledujúce osobitný účel (rozsudok zo 4. júna 2015, Kernkraftwerke Lippe-Ems, C-5/14, EU:C:2015:354, bod 58).

59 V prejednávanej veci žalobkyne vo veci samej tvrdia, že dotknutý poplatok je nepriamou daňou, ktorá neslúži na takýto osobitný účel, pretože tento poplatok ani zďaleka neslúži na ochranu životného prostredia, ale práve naopak škodí životnému prostrediu tým, že odrádza od investícií do zariadení vyrábajúcich elektrickú energiu veterného pôvodu, a preto predstavuje prekážku rozvoja obnoviteľných zdrojov energie. V každom prípade príjem z tohto poplatku sa nevyhnutne nepoužije na kompenzáciu nákladov, ktoré vzniknú v dôsledku očakávaných negatívnych vplyvov na životné prostredie činnosťou veterných parkov. Jediným cieľom uvedeného poplatku teda je zabezpečiť príslušným verejným orgánom dotačné príjmy do rozpočtu.

60 Naproti tomu sa španielska vláda a Autonómne spoločenstvo Kastília-La Mancha domnievajú, že tento poplatok okrem toho, že nie je nepriamou daňou, pretože priamo zaťažuje ekonomickú činnosť výrobcov elektrickej energie veterného pôvodu, slúži osobitnému environmentálnemu účelu, keďže je určený na internalizáciu nákladov, ktoré vyplynú zo zásahov do životného prostredia zapríčinených rozvojom veterných parkov, s cieľom podporiť inovačné technológie a takýmto spôsobom znížiť počet týchto parkov alebo zmenšiť ich veľkosť.

61 Treba však uviesť, že článok 1 ods. 2 smernice 2008/118 sa týka, ako vyplýva z bodu 57 tohto rozsudku, len nepriamych daní iných, ako sú spotrebné dane, ktoré priamo alebo nepriamo zaťažujú spotrebu „tovaru podliehajúceho spotrebnej dani“ uvedeného v článku 1 ods. 1 tejto smernice (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. júna 2015, Kernkraftwerke Lippe-Ems, C-5/14, EU:C:2015:354, bod 59).

62 Ak sa teda posledné uvedené ustanovenie vzťahuje na „energetické výrobky a elektrinu upravené smernicou 2003/96“, z bodov 46 až 52 tohto rozsudku jasne vyplýva, že taký poplatok, o aký ide vo veci samej, ktorý zaťažuje veterné elektrárne určené na výrobu elektrickej energie, nezdaňuje energetické výrobky alebo elektrinu v zmysle tejto smernice.

63 Z tohto dôvodu takýto poplatok vzhľadom na skutočnosť, že nezaťažuje spotrebu energetických výrobkov alebo elektriny, nespadá do pôsobnosti smernice 2008/118.

64 Z toho vyplýva, že otázka, či cieľom tohto poplatku je ochrana životného prostredia, spadá výlučne do pôsobnosti vnútroštátneho práva.

65 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na tretiu otázku odpovedať, že článok 1 ods. 2 smernice 2008/118 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá upravuje výber poplatku zaťažujúceho veterné elektrárne určené na výrobu elektrickej energie, pretože tento poplatok nepredstavuje daň zaťažujúcu spotrebu energetických výrobkov alebo elektriny a v dôsledku toho nespadá do pôsobnosti tejto smernice.

O trovách

66 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES, najmä článok 2 druhý odsek písm. k) a článok 13 ods. 1 druhý pododsek písm. e) tejto smernice, sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá upravuje výber poplatku zaťažujúceho veterné elektrárne určené na výrobu elektrickej energie.**

2. **Článok 4 smernice Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá upravuje výber poplatku zaťažujúceho veterné elektrárne určené na výrobu elektrickej energie, pretože tento poplatok nezdaňuje energetické výrobky alebo elektrinu v zmysle článku 1 a článku 2 ods. 1 a 2 tejto smernice a v dôsledku toho nespadá do jej pôsobnosti.**

3. **Článok 1 ods. 2 smernice Rady 2008/118/ES zo 16. decembra 2008 o všeobecnom systéme spotrebných daní a o zrušení smernice 92/12/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá upravuje výber poplatku zaťažujúceho veterné elektrárne určené na výrobu elektrickej energie, pretože tento poplatok nepredstavuje daň zaťažujúcu spotrebu energetických výrobkov alebo elektriny a v dôsledku toho nespadá do pôsobnosti tejto smernice.**

Podpisy